

Mottagare
Regionstyrelsen

Riktlinjer - Hantering av offentlig konst

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen antar dokumentet "Mål och riktlinjer Region Gotlands konstsamling" att gälla från 2025-11-01.

Sammanfattning

Region Gotlands konstsamling omfattar cirka 5800 konstverk i olika tekniker. Konsten finns på centrala platser i vår livsmiljö, till exempel på gator och torg, i skolor, i vårdmiljöer och på arbetsplatser. Konsten bidrar till identitetsskapande av rum och fungerar som landmärke och inspiration i samhällslivet.

Region Gotland har ägaransvar och det övergripande processansvaret för att förvalta och tillgängliggöra regionens konstsamling. Processen drivs genom kultur- och fritidsavdelningen inom Regionstyrelseförvaltningen.

För att kvalitetssäkra hanteringen av konstsamlingen, har dokumentet "*Mål och riktlinjer Region Gotlands konstsamling*" tagits fram för politiskt beslut.

Dokumentet är ett komplement till dokumentet "*Mål och riktlinjer för konstnärlig gestaltning vid uppförande av offentliga byggnader och anläggningar inom Region Gotland*" som beskriver hanteringen inom enprocentsregeln.

Vidare har regionstyrelseförvaltningen tagit fram rutinbeskrivningar för båda dessa dokument, som en del i kvalitetssäkringen. Dessa ska inte beslutas, men bifogas i ärendet för kännedom och en ökad förståelse för hanteringen.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att dokumentet "Mål och riktlinjer Region Gotlands konstsamling" antas för att gälla från 2025-11-01.

Ärendebeskrivning

Region Gotlands konstsamling initierades 1956 och Gotland var därmed den första kommunen i Sverige att använda sig av enprocentsregeln för konst i offentliga miljöer. Verken som skapas ingår därefter i konstsamlingen. Utöver detta köps konstverk årligen in för att komplettera samlingen.

I dag består Region Gotlands konstsamling av cirka 5 800 konstverk i olika tekniker och material som måleri, textil, fotografi, grafik och skulptur. Konsten finns på centrala platser i vår livsmiljö, till exempel på gator och torg, i skolor, i

vårdmiljöer och på arbetsplatser.

Dokumentet är ett komplement till *Mål och riktlinjer för konstnärlig gestaltning vid uppförande av offentliga byggnader och anläggningar inom Region Gotland* som antogs 2019 och beskriver hanteringen inom enprocentsregeln.

Det nya dokumentet styr hanteringen av Region Gotlands konstsamling, d.v.s. upphandling, inköp, förvaltning och tillgängliggörande av offentlig konst. Dokumentet utgår ifrån rekommendationer från Konstnärernas Riksorganisation, Riksantikvarieämbetet, Statens konstråd och skriften *Offentlig konst, Handbok för kommunala beställare, 2024 ISBN: 978-91-527-9278-0*.

Dokumentet relaterar till den regionala utvecklingsstrategin samt styrs av aktuell kulturplan. Vägledande är också *Politik för gestaltad livsmiljö* (Prop. 2017/18:110) som antogs av riksdagen 2018. Politikens övergripande mål är att stärka frågornas genomslag i samhället och därmed bidra till en långsiktigt hållbar och väl gestaltad livsmiljö.

Regionfullmäktiges mål för den konstnärliga gestaltningen i regionens offentliga miljöer gäller även för regionens konstsamling:

Regionstyrelsens mål inom kulturområdet ska gälla som övergripande mål för den konstnärliga gestaltningen i offentliga miljöer, på anläggningar och i byggnader där uppdragen ingår i den regionala offentliga verksamheten.

Den offentliga konsten ska planeras i dialog mellan sakkunniga för konst, berörd personal, arkitekt och projektledare. Vidare ska konsten planeras med beaktande av den rumsliga miljön och med den konstnärliga kvalitén högst prioriterad.

Den offentliga konst som anskaffas ska ge utrymme för strömningar inom den samtida bildkonsten. Ett mångsidigt utbud avseende konstverkens teknik, formspråk och uttryck ska eftersträvas så att de färdigställda gestaltningarna kan bemöta alla människors behov av konstupplevelser. Vid inköp av offentlig konst ska mångfalds-, genus- och jämställdhetsperspektiv beaktas så att en god balans uppnås.

Den offentliga konsten ska vara tillgänglig för alla.

I dokumentet finns också riktlinjer för Region Gotlands konstsamling:

Den offentliga konsten ska:

- placeras i Region Gotlands verksamheter och i offentliga rum.
- vara tillgänglig i offentliga miljöer där människor lever, arbetar och bor.
- klassas som en del av det moderna kulturarvet och förvaltas i enlighet med Riksantikvarieämbetets (RAÄ) riktlinjer.
- planeras i dialog mellan sakkunniga för konst, berörd personal, arkitekt och projektledare.
- planeras med beaktande av den rumsliga miljön och med den konstnärliga kvalitén högt prioriterad.
- placeras med en för verket god skyddszon.

- ge utrymme för strömningar inom den samtida bildkonsten.

I dokumentet beskrivs också kriterier för urval. Dokumentet omfattar även en beskrivning av ansvar, medelstildelning, försäkring och tvister. Vidare har regionstyrelseförvaltningen tagit fram rutinbeskrivningar för båda dessa dokument, som en del i kvalitetssäkringen. Dessa ska inte beslutas, men bifogas i ärendet för kännedom och en ökad förståelse för hanteringen.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att dokumentet "Mål och riktlinjer Region Gotlands konstsamling" antas för att gälla från 2025-11-01.

Bedömning

Bedömningen är att dokumentet tar hänsyn till gällande lagar på området (se rubrik 2.3) och tar hänsyn till barn och ungas rätt till konst och konstupplevelser samt inkluderar jämställdhetsperspektivet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Bedömningen är att dokumentet tar hänsyn till gällande lagar på området.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ej aktuellt.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att dokumentet tar hänsyn till barn och ungas rätt till konst och konstupplevelser.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att dokumentet tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-08-27
Dokumentet "Mål och riktlinjer Region Gotlands konstsamling"
Rutinbeskrivning hantering av offentlig konst

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Angelica Andersson Fihn
Avdelningschef kultur och fritid